Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deseti senat)

z dne 21. maja 2015*

„Predhodno odločanje — Direktiva 2006/126/ES — Vzajemno priznavanje vozniških dovoljenj — Obdobje prepovedi — Izdaja vozniškega dovoljenja v državi članici pred začetkom veljave obdobja prepovedi v državi članici običajnega prebivališča — Razlogi za zavrnitev, da se v državi članici običajnega prebivališča prizna veljavnost vozniškega dovoljenja, izdanega v drugi državi članici“

V zadevi C-339/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberlandesgericht Nürnberg (Nemčija) z odločbo z dne 26. junija 2014, ki je prispela na Sodišče 14. julija 2014, v kazenskem postopku proti

Andreasu Wittmannu,

SODIŠČE (deseti senat),

v sestavi C. Vajda, predsednik senata, A. Rosas (poročevalec), in E. Juhász, sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za A. Wittmanna W. Säftel, odvetnik,

— za Evropsko komisijo G. Braun in N. Yerrell, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 11(4) Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vozniških dovoljenjih (UL L 403, str. 18).

* Jezik postopka: nemščina.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka proti A. Wittmannu, ki je bil uveden, ker je ta 16. maja 2013 na nemškem ozemlju vozil motorno vozilo brez zahtevanega vozniškega dovoljenja.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 2 in 15 Direktive 2006/126 je navedeno:

„(2) Pravila o vozniških dovoljenjih so bistveni sestavni del skupne prometne politike, prispevajo k izboljšanju prometne varnosti in pospešujejo prosto gibanje oseb, ki nameravajo bivati v državi članici, ki ni država, v kateri se dovoljenje izda. Zaradi pomena osebnih prevoznih sredstev imetništvo vozniškega dovoljenja, ki ga uradno priznava država članica gostiteljica, spodbuja prosto gibanje oseb in njihovo svobodo ustanavljanja. […]

[…]

(15) Zaradi prometne varnosti bi morale države članice imeti možnost, da uporabijo svoje nacionalne predpise o odvzemu, začasnem odvzemu, podaljšanju in razveljavitvi vozniških dovoljenj za vse imetnike dovoljenj, ki imajo običajno prebivališče na njihovem ozemlju.“

4 V skladu s členom 2(1) te direktive se vozniška dovoljenja, ki jih izdajajo države članice, vzajemno priznavajo.

5 člen 11(4) navedene direktive določa:

„Država članica zavrne izdajo vozniškega dovoljenja prosilcu, čigar vozniško dovoljenje je omejeno, začasno odvzeto ali odvzeto v drugi državi članici.

Država članica zavrne priznanje veljavnosti vsakega vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica osebi, čigar vozniško dovoljenje je na ozemlju prve države članice omejeno, začasno odvzeto ali odvzeto.

Država članica lahko zavrne tudi izdajo vozniškega dovoljenja prosilcu, čigar dovoljenje je bilo v drugi državi članici razveljavljeno.“

Nemško pravo

6 Upoštevne določbe nemškega prava so v uredbi o dovolitvi udeležbe osebam v cestnem prometu (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr – Fahrerlaubnis-Verordnung) v različici z dne 10. januarja 2013 (v nadaljevanju: FeV).

7 Člen 28(1) FeV je določal načelo, v skladu s katerim je imetnikom veljavnega vozniškega dovoljenja Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora (EGP), izdanega v drugi državi članici, dovoljeno voziti motorno vozilo v Nemčiji.

8 V odstavku 4 tega člena, s katerim je bila uvedena izjema od tega pravila, je bilo določeno:

„Dovoljenje na podlagi odstavka 1 se ne uporablja za imetnike vozniškega dovoljenja EU ali EGP,

[…]

3. ki jim je sodišče v Nemčiji izdalo ukrep začasnega ali dokončnega odvzema vozniškega dovoljenja ali jim je upravni organ izdal takoj izvršljivi ali pravnomočni ukrep odvzema, ki jim je bilo vozniško dovoljenje zavrnjeno s pravnomočno odločbo ali ki jim vozniško dovoljenje ni bilo odvzeto zgolj zato, ker so se mu medtem odrekli,

4. ki se jim na podlagi pravnomočne sodne odločbe vozniško dovoljenje ne sme izdati,

[…]

Prvi stavek, točki 3 in 4, se uporablja samo, če so ukrepi iz teh določb vpisani v centralni prometni register in niso izbrisani na podlagi člena 29 zakona o cestnem prometu […]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 A. Wittmann, nemški državljan, je 16. maja 2013 v Rothenburg-ob-der-Tauber ob kontroli cestnega prometa predložil vozniško dovoljenje Unije, ki so mu ga izdali poljski organi.

10 Nemški organi so menili, da veljavnosti vozniškega dovoljenja, ki je bilo pridobljeno na Poljskem, na njihovem ozemlju ni mogoče priznati, zato so proti A. Wittmannu uvedli kazenski postopek zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja. Ta po njihovem mnenju ni mogel veljavno predložiti poljskega vozniškega dovoljenja, ker je bil pred tem obsojen v Nemčiji, zaradi česar v obdobju prepovedi ni mogel pridobiti vozniškega dovoljenja.

11 Zato je bil pred Amtsgericht Ansbach (okrajno sodišče v Ansbachu) proti njemu uveden postopek, nato pa je bil 23. januarja 2014 obsojen na šestmesečno zaporno kazen zaradi vožnje brez dovoljenja. To sodišče je s tem potrdilo stališče nemških organov.

12 Predložitveno sodišče v zvezi z dejanskim stanjem, na podlagi katerega je nastal spor, o katerem odloča, poudarja, da je A. Wittmann 1. decembra 2004 ob kontroli cestnega prometa predložil ponarejeno češko vozniško dovoljenje. Amtsgericht Lindau (okrajno sodišče v Lindau), ki je bilo tedaj krajevno pristojno sodišče, je s sodbo z dne 18. julija 2005 zgolj določilo obdobje prepovedi izdaje vozniškega dovoljenja, torej obdobje, med katerim se osebi, ki nima vozniškega dovoljenja – bodisi ker ji je bilo odvzeto že prej bodisi ker ga nikoli ni imela – ne sme izdati vozniškega dovoljenja. Amtsgericht Lindau je odločilo tako, ker je bilo vozniško dovoljenje A. Wittmannu odvzeto leta 2001.

13 Ta sodba Amtsgericht Lindau je postala pravnomočna 14. julija 2006. Obdobje prepovedi izdaje je začelo teči 14. julija 2006, izteklo pa se je leto pozneje, torej 14. julija 2007. V skladu z nemškim kazenskim zakonikom začne obdobje prepovedi izdaje vozniškega dovoljenja teči šele, ko kazenska sodba postane pravnomočna.

14 A. Wittmann po izdaji sodbe Amtsgericht Lindau sicer ni zaprosil za novo vozniško dovoljenje v Nemčiji, je pa vozniško dovoljenje pridobil na Poljskem 14. septembra 2005, torej po izdaji sodbe z dne 18. julija 2005, vendar preden je ta postala pravnomočna in pred začetkom teka enoletnega obdobja prepovedi.

15 A. Wittmann je ob kontroli cestnega prometa v Rothenburg-ob-der-Tauber 15. septembra 2009 predložil svoje poljsko vozniško dovoljenje. S sodbo z dne 4. maja 2010 je bil zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja obsojen na šestmesečno kazen odvzema prostosti, ki jo je tudi prestal.

16 A. Wittmann je ob kontroli cestnega prometa 16. maja 2013 iz točke 9 te sodbe predložil to poljsko vozniško dovoljenje.

17 Amtsgericht Ansbach je v sodbi z dne 23. januarja 2014 tudi ugotovilo, da je bil A. Wittmann v preteklosti zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja obsojen že enajstkrat. Natančneje, nemško vozniško dovoljenje mu je bilo odvzeto leta 2001 in v Nemčiji mu nato ni bilo izdano nobeno vozniško dovoljenje.

18 A. Wittmann je zoper to sodbo z dne 23. januarja 2014 pri Oberlandesgericht Nürnberg (višje regionalno sodišče v Nürnbergu) vložil revizijo. Izvršitev zaporne kazni je bila odložena do izdaje sodbe predložitvenega sodišča.

19 Zaradi dvomov v zvezi z morebitno obveznostjo priznanja poljskega vozniškega dovoljenja na podlagi Direktive 2006/126 je Oberlandesgericht Nürnberg prekinilo postopek in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 11(4) Direktive 2006/126 razlagati tako, da je odvzemu vozniškega dovoljenja enakovredno to, če se vozniku nekega vozila vozniško dovoljenje ne odvzame zgolj zato, ker mu je bilo vozniško dovoljenje odvzeto že prej in je zato brez vozniškega dovoljenja, in če se obenem odredi, da se tej osebi določeno obdobje v nobenem primeru ne sme izdati novega vozniškega dovoljenja?“

Vprašanje za predhodno odločanje

20 Predložitveno sodišče želi z vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126 razlagati tako, da je treba ukrep – s katerim država članica, ki vozniku motornega vozila vozniškega dovoljenja ne more odvzeti, ker je bilo to že predmet odločbe o odvzemu, odredi, da tej osebi v določenem obdobju ne bo mogoče izdati novega vozniškega dovoljenja – šteti za ukrep omejitve, začasnega odvzema ali odvzema vozniškega dovoljenja v smislu te določbe, ki ima za posledico, da veljavnost vsakršnega dovoljenja, ki ga izda druga država članica pred iztekom tega obdobja, ne bo priznana.

21 A. Wittmann meni, da dejanska stanja, na podlagi katerih so bile izdane starejše sodbe Sodišča s tega področja, niso primerljiva z dejanskim stanjem v obravnavani zadevi. Sklicujoč se na sodno prakso Sodišča v zvezi z načelom vzajemnega priznavanja vozniških dovoljenj (sodba Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, točka 46) trdi, da se novih izjem od tega načela ne bi smelo dodajati. Po njegovem mnenju je Sodišče razvilo dve jasni izjemi, in sicer v primeru nespoštovanja zahteve glede prebivališča, ki v postopku v glavni stvari ne igra nobene vloge, in v primeru pridobitve tujega vozniškega dovoljenja po odvzemu nacionalnega dovoljenja ali v obdobju prepovedi. A. Wittmann meni, da poljskega vozniškega dovoljenja ni pridobil v obdobju prepovedi, ker je ta prepoved začela veljati šele po pridobitvi navedenega dovoljenja.

22 Evropska komisija poudarja, da je predložitveno sodišče navedlo podobnosti med obravnavano zadevo in dejanskim stanjem, na podlagi katerega je bila izdana sodba Weber (C-1/07, EU:C:2008:640). Meni, da je treba preučiti, ali v navedenih zadevah obstajajo razlike, ki upravičujejo različno pravno presojo. Po njenem mnenju takih razlik ni, ker je A. Wittmann glede svojega poljskega vozniškega dovoljenja v položaju, ki je primerljiv s položajem obdolženca v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba Weber (C-1/07, EU:C:2008:640).

23 Opozoriti je treba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso člen 2(1) Direktive 2006/126 in člen 1(2) Direktive Sveta 91/439 z dne 29. julija 1991 o vozniškem dovoljenju (UL L 237, str. 1), ki je veljala pred Direktivo 2006/126, določata vzajemno priznavanje vozniških dovoljenj, izdanih v državah članicah, brez vsakršne formalnosti (glej v tem smislu sodbi Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, točka 40, in Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, točki 43 in 44).

24 Vendar člen 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126 določa, da država članica zavrne priznanje veljavnosti vsakega vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica osebi, katere vozniško dovoljenje je bilo na ozemlju prve države članice omejeno, začasno odvzeto ali odvzeto.

25 Iz pojasnil predložitvenega sodišča je razvidno, da je Amtsgericht Lindau 18. julija 2005, preden je A. Wittmann 14. septembra 2005 pridobil poljsko vozniško dovoljenje, proti njemu izreklo prepoved izdaje nemškega vozniškega dovoljenja. Ker je sodba Amtsgericht Lindau 14. julija 2006 postala pravnomočna, je prepoved izdaje torej začela veljati istega dne, prenehala pa je eno leto pozneje, 14. julija 2007. Poleg tega je bilo dejansko stanje, ki je upravičevalo ukrep prepovedi izdaje vozniškega dovoljenja v Nemčiji, ugotovljeno 1. decembra 2004, torej pred datumom izdaje navedenega poljskega vozniškega dovoljenja.

26 Opozoriti je treba, da je v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Weber (C-1/07, EU:C:2008:640), šlo za osebo, ki je v Nemčiji motorno vozilo vozila pod vplivom drog in ji je bil poleg globe izrečen začasni odvzem vozniškega dovoljenja, in sicer za en mesec. Nemško vozniško dovoljenje mu je bilo nato odvzeto iz istih razlogov. Po izdaji upravne odločbe o začasnem odvzemu njegovega vozniškega dovoljenja, vendar pred dokončnostjo te odločbe in pred izdajo poznejše odločbe o odvzemu njegovega dovoljenja, je ta oseba pridobila češko vozniško dovoljenje, ki ga nemški organi niso priznali.

27 Sodišče je v tej sodbi menilo, da člena 1(2) in 8(2) in (4) Direktive 91/439 ne nasprotujeta temu, da država članica na svojem ozemlju zavrne priznanje pravice do vožnje na podlagi vozniškega dovoljenja, ki ga je druga država članica izdala osebi, za katero na ozemlju prve države članice velja ukrep odvzema pravice do vožnje, tudi če je bil ta ukrep izrečen po izdaji navedenega dovoljenja, če je to pridobljeno po izdaji odločbe o začasnem odvzemu vozniškega dovoljenja, izdanega v prvi državi članici, in če sta tako ta slednji ukrep kot navedeni ukrep odvzema upravičena z razlogi, ki obstajajo na datum izdaje drugega vozniškega dovoljenja (glej v tem smislu sodbo Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, točka 41. Glej tudi sodbo Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, točka 31).

28 Ukrep, ki je bil naložen A. Wittmannu v postopku v glavni stvari, se sicer razlikuje od ukrepov, naloženih F. Webru, kajti F. Weber je ob storitvi kršitve na nemškem ozemlju v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Weber (C-1/07, EU:C:2008:640), svoje vozniško dovoljenje še vedno imel, A. Wittmann pa ga ob zadevni kršitvi iz postopka v glavni stvari ni imel. Vendar okoliščina, da A. Wittmann ni več imel nemškega vozniškega dovoljenja, ki bi lahko bilo odvzeto, ne vpliva na uporabo člena 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126. V takih okoliščinah je treba prepoved pridobitve novega vozniškega dovoljenja namreč šteti za ukrep omejitve, začasnega odvzema ali odvzema v smislu te določbe (glej v tem smislu sodbo Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, točka 33, v kateri je Sodišče ugotovilo, da je ukrep začasnega odvzema mogoče obravnavati kot začasni odvzem iz člena 8(2) in (4) Direktive 91/439).

29 Kot je zatrdila Komisija, bi se z izključitvijo takih ukrepov iz področja uporabe člena 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126 osebe, ki so storile kršitve prometnih predpisov brez vozniškega dovoljenja, obravnavale ugodneje od oseb, ki so storile te kršitve in imele vozniško dovoljenje. Tak izid bi bil v nasprotju s ciljem prometne varnosti, katerega pomen je poudarjen v uvodnih izjavah 2 in 15 te direktive.

30 Dejstvo, da bi bilo državi članici naloženo, da prizna veljavnost vozniškega dovoljenja, ki ga je neki osebi izdala druga država članica, čeprav je bil tej osebi v prvi državi članici izrečen ukrep prepovedi pridobitve vozniškega dovoljenja v tej državi na podlagi dejanskega stanja, nastalega pred izdajo dovoljenja v drugi državi, bi storilce kršitev na ozemlju države članice, zaradi katerih je mogoče izreči tak ukrep, spodbudilo, da v drugi državi članici pridobijo novo dovoljenje in se tako izognejo upravnim in kazenskim posledicam teh kršitev, in bi v končni fazi spodkopalo zaupanje, na katerem temelji sistem vzajemnega priznavanja vozniških dovoljenj (glej v tem smislu sodbo Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, točka 39).

31 Okoliščina, da je sodba, s katero je bil izrečen ta ukrep, postala pravnomočna po izdaji vozniškega dovoljenja v drugi državi, v zvezi s tem ni pomembna, ker je bilo to dovoljenje pridobljeno po izdaji te sodbe in ker so razlogi, s katerimi je bil upravičen navedeni ukrep, obstajali ob izdaji navedenega dovoljenja (glej v tem smislu sodbo Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, točki 36 in 41).

32 Zato je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126 razlagati tako, da je treba ukrep – s katerim država članica, v kateri ima neka oseba običajno prebivališče in ki tej osebi, vozniku motornega vozila, vozniškega dovoljenja ne more odvzeti, ker je bilo to že predmet odločbe o odvzemu, odredi, da navedeni osebi v določenem obdobju ne bo mogoče izdati novega vozniškega dovoljenja – šteti za ukrep omejitve, začasnega odvzema ali odvzema vozniškega dovoljenja v smislu te določbe, ki ima za posledico, da veljavnost vsakršnega dovoljenja, ki ga izda druga država članica pred iztekom tega obdobja, ne bo priznana. Okoliščina, da je sodba, s katero je bil izrečen ta ukrep, postala pravnomočna po izdaji vozniškega dovoljenja v drugi državi, v zvezi s tem ni pomembna, če je bilo to dovoljenje pridobljeno po izdaji te sodbe in če so razlogi, s katerimi je bil upravičen navedeni ukrep, obstajali ob izdaji navedenega dovoljenja.

Stroški

33 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deseti senat) razsodilo:

Člen 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vozniških dovoljenjih je treba razlagati tako, da je treba ukrep – s katerim država članica, v kateri ima neka oseba običajno prebivališče in ki tej osebi, vozniku motornega vozila, vozniškega dovoljenja ne more odvzeti, ker je bilo to že predmet odločbe o odvzemu, odredi, da navedeni osebi v določenem obdobju ne bo mogoče izdati novega vozniškega dovoljenja – šteti za ukrep omejitve, začasnega odvzema ali odvzema vozniškega dovoljenja v smislu te določbe, ki ima za posledico, da veljavnost vsakršnega dovoljenja, ki ga izda druga država članica pred iztekom tega obdobja, ne bo priznana. Okoliščina, da je sodba, s katero je bil izrečen ta ukrep, postala pravnomočna po izdaji vozniškega dovoljenja v drugi državi, v zvezi s tem ni pomembna, če je bilo to dovoljenje pridobljeno po izdaji te sodbe in če so razlogi, s katerimi je bil upravičen navedeni ukrep, obstajali ob izdaji navedenega dovoljenja.

Podpisi